

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítélőtábla a dr. Póczos Vera ügyvéd által képviselt **Kaszala Veronika** (felperes címe) **felperesnek** a dr. Krémer Zsuzsa ügyvéd által képviselt **alperes neve alperes** ellen tartási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2006. július 6. napján meghozott 9.P.20.109/2005/27. számú ítélete ellen a felperes részéről 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperes részére 100.000,- (Egyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket és az állam által előlegezett szakértői költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A megyei bíróság a felperes keresetét elutasítva kötelezte a felperest az alperes javára 720.000,- forint perköltségnek, az állam javára 825.000,- forint feljegyzett kereseti illetéknek a megfizetésére azzal, hogy rendelkezett az elrendelt perfeljegyzésnek az ingatlan-nyilvántartásból való törléséről.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a bírói gyakorlat szerint a gyógyíthatatlan betegségben szenvedő személy is köthet tartási szerződést, mert ellenkező esetben a legnehezebb időszakban maradna magára az eltartásra szoruló. Ebből következően még ha az eltartó teljes bizonyossággal

a halál bekövetkezéséről tud is, nem tekinthető a tartási szerződés semmisnek akkor, ha az eltartott tud arról, hogy gyógyíthatatlan beteg, továbbá ha kifejezetten ez volt az eltartott akarata, ha az eltartott ápolásra szorul és más módon az ápolása nem oldható meg, végül ha a szerződés megkötése előtt már jelentősebb szolgáltatást nyújtott az eltartó az eltartottnak.

A megyei bíróság álláspontja szerint a bírói gyakorlat alapján megkívánt feltételek jelen esetben fennálltak, ez pedig kizárja annak megállapíthatóságát, hogy a per tárgyát képező tartási szerződés jó erkölcsbe ütközne.

Azt maga az alperes is elismerte - de e tény okiratok és vallomások is alátámasztották - hogy a svédországi orvosi kivizsgálást követően 2003. december 11-én történt azon diagnózis felállítása, miszerint az elhunyt "A" epehólyagrák betegségben szenved. Ez a kezelőorvos megállapítása szerint gyógyíthatatlan betegség. Ennek közlésekor az alperes is jelen volt, következésképpen igaznak bizonyult az a felperesi állítás, hogy az alperes a tartási szerződés aláírása előtt tisztában volt "A" gyógyíthatatlan betegségével. Ugyanúgy tudta ezt azonban "A" is, hiszen állapotáról őt is tájékoztatták, ennek közlésekor az alperessel együtt voltak jelen.

Semmi nem cáfolta meg az alperesnek azt az előadását, hogy az orvos tájékoztatása alapján bízhattak a betegség kezelhetőségében. Ezt erősítette "B" tanú vallomása, aki 2003. december 11-ét követő időszakban is rendszeresen látogatta "A"-t az alperes házában és ennek során tapasztalta, hogy mindketten bizakodóak voltak.

Nem következik "A"-nak a tartási szerződés megkötése időpontjában fennálló életkilátásainak a pontos ismerete abból sem, hogy az alperes laborasszisztensként a kórházban dolgozott. Ez a munkakör a perbeli betegségtől független, eltérő szakmai ismereteket tételez fel, az alperes semmiképpen nem volt abban a helyzetben, hogy átlássa az elhunyt személy életkilátásait.

Az viszont egyértelműen megállapítható volt, hogy a gyógyíthatatlan beteg "A", aki 82 éves életkora és megállapított betegsége miatt egyre inkább szorult gondoskodásra, az első házasságából és a házasságon kívüli kapcsolatából született gyermekeire nem számíthatott.

Felperessel 1957. óta minimális szintű kapcsolatot ápolt, ezen túl a nagy távolság miatt az ő segítségére, támogatására ténylegesen a kapcsolat

ellenére sem számíthatott. "C" utónevű, ...országban élő fiával lényegében a gyermek születését követő időponttól kezdve semmilyen kapcsolata nem állt fenn. "D" fia pedig a tanúvallomásában maga nyilatkozott úgy, hogy 1998-tól 2004-ig mindössze egyszer látogatta meg az édesapját, egy órás időtartamra. Ezen gyermekével lehetett volna bensőségebb a viszonya, hiszen "D"nevű fiát az elhunyt "A" nevelte fel ...országban, az 1998-ban keletkezett nézeteltérésük okán azonban a gyermek-szülő viszony oly mértékben romlott meg, hogy "A" a nevét is megváltoztatta: a "D" nevet vette fel. Ezt néhai "A" igen nagy mértékben sérelmezte.

Az ekként magára maradt gyógyíthatatlan beteg "A"-val az alperes részéről kötött tartási szerződés ekként nem hogy jó erkölcsbe ütközött volna, de a feltárt körülmények miatt kifejezetten megfelelt a társadalmi közfelfogás szerinti jó erkölcsnek.

A tartási szerződésnek a jó erkölcsbe ütköző volta megállapíthatósága körében jelentősége volt azon körülménynek is, amit "E" tanú tárt fel. A tanú rokona az alperesnek, foglalkozását tekintve azonban ügyvéd. Ebből eredően a jogi jelentőséggel bíró körülményekre megnyugtatóan tudott nyilatkozni. Ez alapján az volt megállapítható, hogy "A"ban még 2003. novemberében - tehát az orvosi kivizsgálásának a megkezdését megelőzően - alakult ki az a határozott szándék, hogy az alperessel tartási szerződést kíván kötni, amit az alperes is elfogadott. "A" ezért még ...országba történő visszautazását megelőzően megbízta "E"-t a tartási szerződés elkészítésével. Később ezt kiegészíteni rendelte a Magyarországon elhelyezett bankbetétjére is kiterjedően. Igaz ugyan, hogy annak megítélése, hogy a perbeli szerződés jó erkölcsbe ütközik-e vagy sem, a tartási szerződés megkötésének az időpontja irányadó, mely időpont 2004. január 7-e volt, a bírói gyakorlat azonban valamennyi körülmény gondos mérlegelését kívánja meg. E körben nem maradhatott figyelmen kívül az, hogy a szerződéskötő felek a szándékukat már korábban alakították ki, és azt mindvégig fenn is tartották.

Mindezen túl vizsgálta a megyei bíróság, hogy az alperes ténylegesen teljesítette-e a tartást vagy sem. A tárgyalás adatai alapján a megyei bíróság azt látta megállapíthatónak, miszerint az alperes tevékenyen közreműködött abban, hogy "A" kivizsgálása ...országban megtörténjen. Ellátta mindennel, amire az eltartottnak szüksége volt. Ennek érdekében 2003. novemberében és decemberében csupán rész-munkaidőben dolgozott, 2004. január 1-től pedig táppénzes betegállományt vett igénybe, amit részére a svéd jogszabályok a beteg eltartott gondozása végett biztosítottak.

A belátási képesség hiányára alapított kereseti kérelemmel kapcsolatban rögzítette, miszerint "A" csupán 2004. január 18-tól részesült morfiomos kezelésben. A felperes által csatolt okirati bizonyítékok, melyek a felperes "G" nevű unokatestvére és az ő svéd származású orvos férje segítségével "A" egészségi állapotára vonatkozó magyar nyelvű fordított leírást tartalmaznak, sem cáfolták meg az alperes állítását. Ezen iratokban is az szerepel, hogy az eltartottat morfiommal első ízben 2004. január 18-án kezelték, ez pedig a tartási szerződés 2004. január 7-i aláírását követően történt. Figyelembe vette a megyei bíróság e körben "B" vallomását is, mely szerint az eltartott a morfiommal történő kezelését megelőzően tiszta tudatállapotban volt, továbbá azt a tényt, hogy "A" és az alperes 2007. január 7-én személyesen jelentek meg a svédországi közjegyző előtt, ahol a tartási szerződést aláírták. A közjegyző a közreműködést megtagadta volna, ha az eltartott cselekvőképességével kapcsolatban kétsége merült volna fel. Az adott napon kiállított orvosi igazolás, mely szerint "A" tiszta tudatállapotban rendelkezett, is az alperes állítását támasztotta alá.

Ettől eltérő megállapítás a felperes indítványa alapján elrendelésre kerülő orvosszakértői bizonyítástól sem lett volna elvárható, ezért ezen bizonyítási indítványt a megyei bíróság elutasította.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, annak megváltoztatása, keresetének történő helyt adás iránt.

Megismételve az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait előadta, hogy "A" nem volt képes a kifejezett akaratának kinyilvánítására, ugyanis álláspontja szerint a szerződés megkötésekor, illetve azt megelőző napokban jelentős adag morfiom tartalmú gyógyszert kapott, így a szerződés megkötésekor az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel nem rendelkezett.

Vitatta, hogy az alperes az eltartottnak a gondozásával, ápolásával felmerülő terhek teljes körét magára vállalta volna, az alperes az eltartott életkörülményeit teljes körűen ismerte, teljes körű tartást nem, csak részleges gondozást nyújtott az eltartott javára. Jelen esetben a tartásra köteles tudta, hogy a tartásra jogosult előre haladott állapotban lévő gyógyíthatatlan beteg, ezért tartási kötelezettségét csak rövid ideig kellett teljesítenie, eltartó nem a saját vagyona rovására biztosította a tartást, ugyanis az elhunyt nyugdíjjal rendelkezett. Ezen felül az általános társadalmi közfelfogással sem összeegyeztethető, hogy a családtagok egymás öröklési igényeinek megrövidítése érdekében illetéktelen vagyoni előnyhöz jussanak.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a szerződés aláírásakor az elhunyt cselekvőképtelen állapotban volt, e körben továbbra is kérte szakértő kirendelését, valamint további orvosi iratokat is csatolt, többek között arra nézve, hogy a néhai már a perbeli szerződés megkötése előtt is részesült morfium kezelésben, illetve morfium tartalmú gyógyszert is kapott, mely a belátási képességét befolyásolta.

Az alperesi ellenkérelem az ítélet helybenhagyására irányult.

Az ítéltábla a Pp.249.§. (2) bekezdése értelmében részbizonyítás keretében igazságügyi pszichiáter- és orvosszakértői véleményt szerzett be, ugyanis annak a kérdésnek a megítélése, hogy kapott-e a néhai a perbeli szerződéskötést megelőzően olyan gyógyszeres kezelést ami a tudattartalmát befolyásolhatta, orvosszakértői bizonyítást igényel, ez önmagában az elsőfokú ítéletben meghivatkozott egyéb bizonyítékok alapján megalapozottan nem dönthető el.

Az orvosszakértői vélemény szerint nagy valószínűséggel megállapítható, hogy néhai "A" a tartási szerződés megkötésének időpontjában, azaz 2004. január 7-én a kezelések következtében nem volt olyan állapotban, hogy az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége - tartósan, vagy a jognyilatkozata megtételekor átmenetileg - teljesen hiányzott volna. Nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a néhainak a szerződéskötés időpontjában az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége szakértőileg értékelhető mértékben (nagy mértékben) csökkent lett volna.

Néhai "A" a tartási szerződés megkötésének időpontjában az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel rendelkezett.

Ezekkel az adatokkal az ítéltábla a megyei bíróság által megállapított tényállást kiegészítette.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítéltábla álláspontja szerint a megyei bíróság - az ítéltábla által kiegészítetten - helyesen tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetése is helyes.

A megyei bíróság a szerződés jó erkölcsbe ütköző volta vizsgálata során a peradatokat helyesen értékelte, okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a szerződéssel kapcsolatban a felperes által hivatkozott ezen semmisségi ok nem állapítható meg. Érdemi döntését és e körben kifejtett indokolását az

ítélőtábla teljes körűen osztja, e körben utal az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett indokokra.

A kiegészített tényállás alapján az is megállapítható - a felperes a Pp. 164.§-a értelmében a rá háruló bizonyítási teher és a teljesített bizonyítási indítványa ellenére ennek ellenkezőjét nem bizonyította - hogy a néhai "A" a szerződés megkötésének időpontjában az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel rendelkezett, így a szerződés semmissége a belátási képesség hiánya okán sem állapítható meg.

Bár a felperes személyes beadványában (Pf.14.sorszám) a beszerzett szakvélemény megállapításait vitatta, az ítélőtábla álláspontja azonban az, hogy a beszerzett szakvélemény nem hiányos, nem homályos, önmagával vagy a rendelkezésre álló peradatokkal nem áll ellentétben, ezért a felperesnek a másik szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványa teljesítését mellőzte (Pp.182.§. (3) bekezdés). Figyelembe vette a további szakértői bizonyítás mellőzésénél azt is, hogy a felperes jogi képviselője a szakértői véleményre a biztosított határidőben észrevételt, indítványt nem terjesztett elő.

Rámutat arra is az ítélőtábla, hogy orvosszakértői véleményből kitűnően az eljárás szakértő előtt ismert volt "F" 2004.szeptember 1-én tett tanúvallomása is.

A fentiekre tekintettel az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletét a Pp.253.§. (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78.§. (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a fellebbezési eljárásban pernyertes alperes jogi képviseleti díjból álló perköltségét.

A fellebbezés folytán feljegyzett eljárási illetéket és az állam által előlegezett szakértői költséget a felperesnek a fellebbezési eljárási szakra engedélyezett költségmentessége okán a Pp. 78.§. (1) bekezdése, a 6/1986.(VI.26.) IM. számú rendelet 13.§. (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

Győr, 2008.évi május hó 28. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Lezsák József sk.
előadó bíró

Dr. Vass Mária sk.
bíró

